

ВСЕВОЛОД ДАНИЛЕВИЧ

КАЗКА ПРО КОХАННЯ

П'ЕСА - КАЗКА НА 2 ДІЇ (за Г.Х. АНДЕРСЕНОМ)

КИЇВ-1992 р.

ДІЙОВІ ОСОБИ

ОЛЕ ЛУКОЙЄ

БІДНИЙ ПРИНЦ

Живі актори, вони можуть вести всіх ляльок

ТРОЛЬ

СНІЖНА КОРОЛЕВА

СВИНОПАС

Виконує і веде цих ляльок БІДНИЙ ПРИНЦ

САЖОТРУС

ПРИНЦ

ОЛОВ'ЯНИЙ СОЛДАТИК

ПРИНЦЕСА

Виконує одна акторка

ПАСТУШКА

БАЛЕРИНКА

ТРОЛЬ Виконує один актор

КОЗЛОНОГ

КОРОЛЬ

КИТАЄЦЬ

ЩУР

ДІЯ ПЕРША

На сцену, тягнучи за собою візок, з'являється казкар ОЛЕ ЛУКОЙЄ.
Одяг на ньому кумедний: плащ, каптан, на голові ковпак, а в руці парасолька.

Везе він свій візок і наспівує.

ОЛЕ ЛУКОЙЄ: Я – Оле –Лукойє! Я – Оле Лукойє!

Ні вдень, ні вночі я не маю спокою:

З звичайних предметів, з буденних речей,

Я створюю казку – на радість дітей.

Я – Оле Лукойє! Я – Оле Лукойє!

Чарівну парасольку звезду над тобою.

Розкрию,, змахну,

Розкручу – і тоді,,,

Наче сон, наче привід, і тільки сюди

Казкар принесе свою казку тобі,

Чимало є казок чарівних на світі,

А казки чарівні люблять всі діти.

А хочете зараз, в цю-ж мить

В цей же час,

Складу я вам казку,

Чудову і добру

Я казку для вас!

Казки живуть всюди. Вони можуть ховатися ось у цій скринці. У соломинці, котра лежить долі. У зів'ялій квітці., що лежить між сторінок твоєї книги. Але ж найцікавішу казку я вам розповім зараз, у цю ж мить. Це казка про кохання. Так, так! Про кохання! Як це чудово, коли люди люблять одне одного! Справді, кращого у

світі немає! Але,,, на жаль, любов буває всяка... А втім,
почнемо спочатку.

З'являється БІДНИЙ ПРИНЦ. Він дуже стомлений. Ледь стоїть на ногах.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ: Хто ви?

ПРИНЦ: Я – бідний Принц. Я такий нещасливий!

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Що з вами? Чим зможу вам допомогти?...

ПРИНЦ. Ні... не зможете ви мені допомогти... Моєму горю важко
допомогти.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Он як... А втім... Ось в цій парасольці приховані чари.
Вона вам і допоможе... Повідайте мені своє горе.

ПРИНЦ. Я шукаю Принцесу, котра мене полюбить... Але може і не
Принцесу, а просту дівчину. Проте я такий бідний... І зовсім
самотній... Я обійшов чимало королівств, але даремно...

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. А що це ви носите з собою?

ПРИНЦ. Це все, що я маю. Ось ця троянда зросла на батьковій могилі. Вона
видихає дивовижний аромат, якого нема у світі, А ось у цій клітці –
соловей, він чудово співає. Слухаючи його забуваєш про журбу і
горе. Проте , я все одно нещасливий.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. І сама доля привела вас до мене. Я вам допоможу. На те я і
Оле Лукойє!

З'являється Троль. Це також живий персонаж. Це зле створіння нагадує чортика з хвостом й ріжками. Ну, і звичайно, одяг його чудернацький
Цілком довіримося фантазії художника.

ТРОЛЬ. Ні, ти не допоможеш йому! Я цього не хочу!

ПРИНЦ. Хто це? Навіщо він таке каже?

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Це зле створіння зветься Тролем. Його можна зустріти в кожній казці. І, знаєте, він приносить чимало горя добрим друзям.

ТРОЛЬ.
Мені так радісно завжди
Скрізь нести зло і згубу.
З чужого лиха та біди
Мені сміятись любо!

ОЛЕ ЛУКОЄ. Ну, Троль, я гадаю, що чари добра переможуть твої злі чари!

ТРОЛЬ. А я не одинак. Познайомтеся з моєю подругою.

(З'являється Сніжна Королева)

Ну, хто може устояти проти нашого зла?!

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Любов! Одна любов! Вона непереможна!

СНІЖНА КОРОЛЕВА. Жалюгідний хвалько! Ха-ха-ха! Згадай Герду і її брата Кая. Як вони любили один одного – і що з цього вийшло?

ТРОЛЬ. Ми не переносимо, просто бачити не можемо, коли хтось любить один одного...

СНІЖНА КОРОЛЕВА. Я негайно заморожую його серце.

ТРОЛЬ. А я своїм люстерком перевертаю добро у зло.

ОЛЄ ЛУКОЄ. Ну ось, ви нам заважаєте! Досить! Ви прийшли зовсім недоречні. Не заважайте нам творити добру казку! Зникніть!

Троль і Сніжна Королева зникають. Олє Лукойє вивозить на середину сцени свій візок - скриньку.

(Принцу) Ви мені допоможете ?

ПРИНЦ. Будь ласка!

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Приготуємо все для нашої першої казки.

(Олє Лукойє відчиняє скриньку і вони разом з Принцом виймають те, що в ній сховано, і влаштовують все на сцені)

Це буде маленьке королівство. В ньому поселимо Короля й Принцесу.

Олє Лукойє з Принцом виймають зі скриньки замок. Розгортають його, наче картонний будиночок. Ось перед нами зала палацу.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. (Виймаючи зі скриньки ляльки) Ось сюди ми посадимо Короля, а сюди – Принцесу.

ПРИНЦ. А Принцеса дуже гарненька! Ось таку, здається, я шукав.

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Зараз ви з нею познайомитесь. Але для цього я мушу вас перетворити на таку ж ляльку.

ПРИНЦ. Я згоден! Я вже її покохав!

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Не поспішайте. Може статися всяке...

І в ту ж мить, як ОЛЕ ЛУКОЙЄ перетворював ПРИНЦА на маленьку ляльку, з'явився непомітно ТРОЛЬ і осколками свого розбитого люстерка запорошив очі Принцесі. А СНІЖНА КОРОЛЕВА повіяла на неї своїм подихом.

Задля того, щоб побачити Принцесу, візьміть з собою соловейка і троянду. Вона любить дарунки й, можливо, заведе з вами дружбу. Тільки не з'являйтеся до неї в такому вигляді. Переодягну вас у одяг слуги... Ну, ось так, А тепер ідіть...

(Становить ляльку-Принца на ширму)

ПРИНЦ.(Вклоняючись Королю й Принцесі). Принц з сусіднього королівства хоче піднести вам, мила Принцесо, свої подарунки.

ПРИНЦЕСА. Ах! Я так люблю подарунки! Давайте, давайте їх сюди! Скоріше-ж! Ах, якби це була маленька кицька! Тільки ні... Безумовно, не справжня... а... штучна, тобто роблена. Ах, скоріше, скоріше!

(Проте переодягнений Принц простягнув їй живу троянду)

ПРИНЦЕСА. Ах, як це мило зроблено!

КОРОЛЬ. Більш як мило. Це просто чудово!

ПРИНЦ. Цю премилу троянду дарує вам мій господар.-Принц з сусіднього королівства, і прохає прийняти її як знак його прихильності до вас , прекрасна з Принцес!

ПРИНЦЕСА. (доторкнулася до троянди) Тьфу, тату, вона зовсім не зроблена, це справжня Троянда!

КОРОЛЬ. Зачекай, не гнівайся, моя красуне! Побачимо спочатку, що в іншій скриньці.

Принц поклав обережно троянду у скриньку і витяг з другої скриньки.

Соловейко заспівав так гарнесенько, так прекрасно, що всі мимоволі заслухалися, наче оніміли. Король навіть пустив сльозу

КОРОЛЬ. Чудово! Прекрасно! Надзвичайно! Як він нагадує мені музичну скриньку покійної Королеви. Так, так, це той же справжнісінький тон, та ж сама манера подавати звук! Ах, як це... Надзвичайно!

(Король заплакав.)

ПРИНЦЕСА. Так, дійсно, дуже премило! Але, сподіваюсь при наймі, що хоча б пташка не справжня?

(Принц опустил голову, мовчить.)

Звичайно! Я так і гадала, що вона штучна. Як ловкенько зробив її майстер! Дайте її скоріше і покажіть , де вона заводиться.

ПРИНЦ. (Сумно) Вона справжня...

ПРИНЦЕСА. Як це?

ПРИНЦ. Вона жива!

ПРИНЦЕСА. Виходить, ви мене ошукали! Ідіть геть! І скажіть своєму Принцові, щоб він не смів показуватися мені перед очима! І заберіть з собою цю жалюгідну пташку!

(Принц взяв свого солов'я і пішов геть.
Вискочив Троль і з'явилася Сніжна Королева.)

ТРОЛЬ. Ха-ха-ха! Ви безсилі, Оле!

СНІЖНА КОРОЛЕВА. Навіть ваш жалюгідний соловей не зміг зігріти її крижане серце. Ха-ха-ха! (Зникла)

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Не радійте. Казка тільки починається.

(Троль і Сніжна Королева Із зловісним сміхом зникають.)

Оле Лукойє підходить до Принца і щось шепоче йому на вухо. Принц в мить преобразився, одягнув на себе фартух свинопаса, замараного капелюха й вимадав лице чорною та бурою фарбою. І у такому вигляді з'явився Королю.)

ПРИНЦ. (Входячи і вклоняючись до землі) Добридень, Ваша Королівська Величність!

КОРОЛЬ. Хто це тебе такого брудного допустив до палацу?

ПРИНЦ. Я хотів спитати, чи не зможу я тут, у палаці, знайти якусь роботу для себе?

КОРОЛЬ. Ач, чого захотів. Багато вас тут ходить та шукає! Іди геть!

ПРИНЦ. Шкода!...А я чув, що ви шукаєте свинопаса... Дуже шкода...
(Хоче йти)

КОРОЛЬ. От-от, я згадав! Мені потрібен свинопас, бо у нас свиней сила-силенна. Але тим дуже молодий і не упораєшся з таким свинячим стадом.

ПРИНЦ. Що Ви, Ваша Величність! Я кращий свинопас в окрузі. Спитайте кого завгодно...

КОРОЛЬ. Ну, що ж... Побачимо, побачимо... Йди, берись за роботу.

ПРИНЦ. А де мені накажете жити?

КОРОЛЬ. У свинарні є маленька комірчина, в ній і будеш жити. Йди і не з'являйся мені в такому вигляді. Від тебе несе дурним свинячим запахом! Йди!

(Принц відкланявся і пішов.

Оле Лукойє прибрав палац і поставив свинячий закуток, де і оселив Принца - Свинопаса.)

ПРИНЦ. Ну, а як мені бути далі?

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. А далі... Візьміть оцей чарівний горщикок.

ПРИНЦ. Дійсно...горщик дивний.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. О, в нім приховані неабиякі якості. По-перше, як тільки поставити горщик у піч, і він закипить, бубонці, що на ньому, починають дзвеніти і вигравати стару пісеньку: «Ах, мій милий Августин, Августин, Августин. Все пройшло, все»

А коли тримати палець над парою горщика, враз можна взнати, хто які страви готує у цілому місті. Беріть горщик і постарайся зустрітися з Принцесою. О, я гадаю, що цей горщик сподобається Принцесі. І вона зверне на вас увагу. Беріть його і ідіть зустрічати Принцесу.

ПРИНЦ. Що? У такому вигляді?

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Чого тільки в житті не трапляється... Побачимо ,.. Ось, здається, Принцеса вийшла на прогулянку. Чуєте ? Наспіває свою пісеньку:» Августин, Августин ». Це єдина пісенька, яку вона знає.

Чути пісеньку Принцеси.

Принц взяв свій горщик і, і на ньому заграли бубонці.
З'явилася Принцеса , вона почула мелодію і зупинилася.

ПРИНЦЕСА. Що це за мелодія? Звідки вона?

(І ось на зустріч їй з'явився Принц-Свинопас. Із своїм горщиком.)

Ах, як це премило...Я також вмію награвати цей мотивчик...
тільки на фортепіано. І знаєте, тільки одним пальцем. А хто ти
такий... Фі... брудний?

ПРИНЦ. Я – ваш свинопас, Ваша Величність!

ПРИНЦЕСА. І ти сам змайстрував цей горщик?

(Принц мовчить)

Так ти освічений свинопас?

ПРИНЦ. У такої чарівній Принцесі повинен бути освічений свинопас.

ПРИНЦЕСА. (Милується горщиком.) Безумовно. А можна, я доторкнуся до
нього?

ПРИНЦ. Я буду дуже радий, коли ви це зробите.

(Принцеса підходить і торкається рукою до горщика.

Бубонці на ньому водночас задзвеніли і почулася знайома мелодія.)

ПРИНЦЕСА. Ну, це дивовижно! Послухай, свинопасе!

ПРИНЦ. Я вас слухаю, прекрасна Принцесо!

ПРИНЦЕСА. Я хочу, щоб цей горщик був мій!

ПРИНЦ. Але...

ПРИНЦЕСА. Ну, що ти хочеш одержати за нього?

ПРИНЦ. Десять поцілунків принцеси.

ПРИНЦЕСА. Борони, Боже!

ПРИНЦ. Дешевше я не віддам.

ПРИНЦЕСА. Та ти ! Нечема!

(Принцеса пирхнула і хотіла піти,
але тут бубонці заграли знайомий мотив: « Августин, Августин!»

ПРИНЦЕСА. Послухай, а чи не задовольнишся ти поцілунками моїх
фрейлін?

ПРИНЦ. Ні, дякую! Десять поцілунків Принцеси, або горщик залишається у
мене.

ПРИНЦЕСА. Як це сумно!... Ну, гаразд... Тільки, щоб ніхто не бачив. Ось,
станемо у цей свинячий закуток... Ні, краще за цей кущик...
Ні, краще сюди...сюди...

(Принц підставив їй свою щоку і Принцеса, замруживши очі, десять разів
поцілувала Принца.

Бубонці заграли.

Принцеса, не дивлячись на Принца, схопила горщик й, підстрибуючи, з
пісенькою побігла до палацу.

Принц проводить її довгим поглядом.
Вистрибнув, наче б з підземелля Троль.)

ТРОЛЬ. Ха-ха-ха!

ПРИНЦ. Припиніть свій негідний сміх! Напевно, якби не ваше втручання, вона була б іншою... Я переконаний в цьому! Ідіть геть!

(Троль , сміючись. Зникає. Входить ОЛЄ ЛУКОЙЄ.)

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Не журись, любий Принце! Тебе ще спіткають і не такі несподіванки. Але, ціну справжнього кохання ти пізнаєш лише тоді, коли пройдеш крізь все це...

ПРИНЦ. Ні, неможливо, щоб горщикок... У неї такі чисті, не замарені очі...А може...

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Хочеш перевірити її ще раз?

ПРИНЦ. Так!

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Тоді візьми ось цю калаталку. Це надзвичайна річ. (Йде)

Принц взяв калаталку, покрутив неї,
і почала вона вигравати всі вальси, гопаки і польки,
які тільки знали, відколи існує світ.)
(Почувши музику, вбігла Принцеса.

ПРИНЦЕСА. О, це знову ти? Але ж це чудово ! Я ніколи раніше не чула кращої музики! Слухай, скільки коштує ця калаталка? Але цілуватися я більше не буду!

ПРИНЦ. За цю найкращу в світі калаталку я хочу...

ПРИНЦЕСА. Ну-ну...

ПРИНЦ. Сто поцілунків Принцеси!

ПРИНЦЕСА. Та ти з глузду з'їхав, негідний свинопасе!

ПРИНЦ. Сто поцілунків – і калаталка ваша!

ПРИНЦЕСА. Та я... Та , ось який ти!...Проте мені так зажадалося мати цю калаталку. Послухай, ти, свинопасе, ну як ти можеш мені, Принцесі, ставити такі умови!... Ось захочу - і тебе проженуть з королівства.

ПРИНЦ. Ну і що?... Тоді калаталку візьму з собою і ви її більше не почувете і не побачите.

ПРИНЦЕСА. Негідний свинопасе! Ну, добре...Тільки хутчіш! Де мені стати?

ПРИНЦ. Ось у цьому свинячому закуточку.

ПРИНЦЕСА. Проте це ж так забагато – сто поцілунків... А, може, трішечки менше?

ПРИНЦ. Тільки сто!

ПРИНЦЕСА. Але тут така грязюка...і пахне свинями... і від тебе іде цей запах...

ПРИНЦ. Сто поцілунків при будь якому запаху!...

(Принц підставив Принцесі щоку.

І почався рахунок поцілунків.

І як раз в цей час на прогулянку вийшов сам Король.

Запримітив Принца і Принцесу, які цілувалися і підійшов поближче до них.

КОРОЛЬ. А це що за витівки? Як ви посміли, Принцесо!? Цілуватися з брудним свинопасом у свинячому закутку? Забирайтеся геть! Я не можу більше вас бачити! Ідіть зовсім з мого королівства! Ви не моя дочка від цього часу! Ідіть з ним пасти свиней, тільки не в моєму королівстві! І ти, негідний свинопасе, йди геть!

Король вигнав Принцесу й свинопаса,
і розлючений пішов до свого палацу. Принцеса почала гірко плакати.

ПРИНЦЕСА. Бідна я, нещасна! Що мені робити! Як тепер бути?!

Краще б я пішла заміж за того Принца зі своєю трояндою...
Що ж я накоїла? Ну що вирячився, жалюгідний свинопасе!?
Це все через тебе... і твою калаталку... (вона розридалася)

ПРИНЦ. Ні, це все через твою дурну вдачу.

ПРИНЦЕСА. Не смій мені робити зауваження, йди до своїх свиней!

ПРИНЦ. А я зовсім не свинопас... (знімає брудний фартух, витирає обличчя
– і перед нами з'являється прекрасний Принц.)

(Принцеса розгубилася. Зойкнула і зробила реверанс.)

ПРИНЦЕСА. Я., мабуть, подумаю над вашою пропозицією, й можливо прийму ваш подарунок!

ПРИНЦ. Тепер я зневажаю тебе! Ти не хотіла йти за мене, ти не цінувала солов'я і троянду, а свинопаса ти могла цілувати за іграшки. Так тобі і треба! Залишайся зі своєю калаталкою!

(Принц кинув калаталку і пішов.

Принцеса підбрала її і, крізь сльози, наспівуючи свій мотив, пішла геть.

ПРИНЦЕСА. «Ах, мій милий Августин,
Все пройшло, все пройшло» (йде)

(Принц покинув королівство й вийшов на авансцену,
назустріч йому з'явився ОЛЄ ЛУКОЙЄ.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Ось бачиш, яка сумна казка вийшла.

ПРИНЦ. Знаєте, Олє , мені шкода цю принцесу... Коли б не Троль, то вона можливо...

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Ні, мій бідний Принце. Коли справжнє почуття... Якщо велике кохання – Троль безсилий! І Троль і Сніжна Королева проти такої любові безсилі!

ПРИНЦ. Що ж мені робити? Де знайти свою любов? У якому королівстві?

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Не втрачай надії, мій любий принце... Я вас познайомлю з Пастушкою, яка теж сумує з тієї ж причини., що і ви. Вона, я гадаю, буде не така примхлива, як Принцеса. Ось тільки...

ПРИНЦ. Що, - Троль?

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Так! ! він, і Сніжна Королева...

ПРИНЦ. А може нам пощастить їх обманути?

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Їх не обманеш... Вони завжди наготові.

ТРОЛЬ (з'являючись) Ха-ха-ха! Ви ще не знаєте сили моїх чар!

СНІЖНА КОРОЛЕВА (Теж з'являється) А тим більш моїх!

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Проте ви забули, що я теж володію секретом чарування.

ТРОЛЬ. Ну, що ж... Коли ти, Оле Лукойє, переможеш, тоді ми... тобто я і Сніжна королева покинемо цей казковий світ. Але якщо наша перемога... перемога зла, - то ти, Оле Лукойє, ніколи не зведеш своєї парасольки, і дітлахи ніколи більше про тебе не почують. Згоден ти на цю умову?

ПРИНЦ. Подумай, Оле! Їх двоє... Мені буде дуже тебе бракувати. І мені і всім дітлахам...

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Я приймаю ваш виклик! Тільки дайте змогу розповісти ще дві казки... І не заважайте нам!

СНІЖНА КОРОЛЕВА. Ходімо , Тролле! Це його останні часи.

(ТРОЛЬ і СНІЖНА КОРОЛЕВА зникають.)

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Не журися, Принце. Ми обов'язково переможемо! Розпочнемо наступну Казку. Задля цього мені потрібен камін з мальовничими прикрасами. (Порпається у скрині)

А ось і камін. (Ставить камін на ширму) Бачиш, якими чудернацькими створіннями його прикрашено. Дивись, у одного козячі ноги, маленькі ріжки на лобі, і довжелезна борода. Його діти прозвали Козлоніг. Ще його звать Обер-унтер - генерал-комісар-сержант Козлоніг.

ПРИНЦ. Мені здається, що він нагадує Тролля...

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Так, так! Ви, певне, маєте рацію... Невже він і сюди заліз? Ну, побачимо. Тут ще повинна стояти порцелянова Пастушка. (Дістає зі скриньки Пастушку) Ми її поставимо сюди. (Становить її на камін) Бачиш, на ній черевички визолочені, на сукні у неї троянда, а у руці пастуша палиця. І вона, здається, дуже гарненька.

ПРИНЦ. О, вона надзвичайна! Вона, і тільки вона, може зробити мене щасливим... Очі в неї такі теплі...

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Проте за неї сватаються аж двоє. Ось той старий китаець (Виймає порцелянового китайця, який весь час хитає головою і ставить його на камін) І Обер-унтер-генерал-комісар - сержант Козлоніг.

ПРИНЦ. Байдуже. Все одно... зробить що-небудь, щоб ми стояли поруч.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Добре! Я тебе перетворю у сажотруса. Ти тільки станеш уявляти сажотруса.

(Олє Лукойє перетворює Принца у сажотруса і становить його на камін поруч із Пастушкою)

ПАСТУШКА. Як це добре, що ви тут з'явилися! Мені так нудно з ними... (Показує на Китайця та Козлонога)

ПРИНЦ. Дозвольте мені завжди бути з вами?

ПАСТУШКА. Звичайно! Мені так добре, коли ви поруч!

КОЗЛОНІГ. Цього ніколи не буде! Запам'ятай, що я здавна сватаю Пастушку.

КИТАЄЦЬ. Вона по праву належить мені! Проте я віддаю її Козлоногу. У нього ціла шафа срібла.

ПАСТУШКА. Я не хочу у темну шафу. Кажуть, що там у нього одинадцять порцелянових дружин.

КИТАЄЦЬ. А ти будеш дванадцятою. Він зробить тебе Обер-унтер-генерал-комісар-сержантшею! Так, так! Це я кажу вам, Китаєць! (Крутнув головою й заснув)

ПАСТУШКА. Справді, я прошу тебе, біжимо звідси світ за очі. Більше тут лишатися неможливо!

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Твої Бажання – мої! Підемо хоч у цю ж мить! Я гадаю, що зможу тебе прогодувати своїм ремеслом!

ПАСТУШКА. Тільки б нам пощастило спуститися з каміну. Я не заспокоюся, тільки тоді, коли ми будемо далеко-далеко!

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Я знаю як нам вибратися звідси. Нам в допомогу стане моя драбинка. Спустимося по ній.

(Принц-Сажотрус за допомогою драбинки і каната спустився з каміна і допоміг спуститися Пастушці.

В цей час старий Китаєць прокинувся й несамовито заголосив і захитав головою.)

ПАСТУШКА. Ах, старий Китаєць женеться за нами.

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Не бійся! Він і кроку не ступить.

(Старий Китаєць намагався їх затримати, але зійшов з місця і впав з каміна.)

ПАСТУШКА. Ось і Козлоног щось ворожить...Я боюся! Вони накликають біди! Що ж робити?

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Стій, мені на думку спало... Бачиш, ось там у куточку горщик з квітами? Заліземо туди! Там безпечно.

ПАСТУШКА. Ні, з цього нічого не вийде... Вони нас там спіймають... Нам залишається тільки мандрувати по білу світу.

ПРИНЦ-САЖОТРУС. А чи вистачить у тебе сили і мужності йти зі мною всюди? Чи подумала ти, що назад нам вже нема дороги?

ПАСТУШКА. Так, так! Я на все готова , з тобою мені і самі чорти не страшні! Тільки скоріше ходімо звідси!...

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Мій шлях йде крізь димар. Чи вистачить у тебе мужності залізи зі мною у камін і звідти через димар пробратися на дах?

ПАСТУШКА. Я на все, на все готова!

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Ну що ж, тоді пішли!

(Принц-Сажотрус повів Пастушку до димаря.)

ПАСТУШКА. Ой! Як тут темно!...

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Ну –що ж полізли!

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. І вони вирушили у далекі мандри. Чи вистачить їм мужності? Чи витримає Пастушка? Чи витримає її любов таки великі іспити? Чи стійка вона перед суворим життям?

(З'явилися Сніжна Королева і Троль.)

СНІЖНА КОРОЛЕВА. У неї холодне порцелянове сердечко. Котре мені навіть не важко було заморозити.

ТРОЛЬ. Боюся... Олє, що прийдеться тобі назавжди покинути світ казок.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Ну що ж , побачимо! А поки вони будуть вибиратися з димаря, ми зробимо невеличкий антракт !

АНТРАКТ

ДІЯ ДРУГА

На сцені та ж кімната з каміном.
На підлозі валяється розбитий Китаєць,
а праворуч ми бачимо краєчок даху і трубу від димаря.
На авансцену виходять актори, вони одягають вбрання СНІЖНОЇ
КОРОЛЕВИ І ТРОЛ і співають.

СНІЖНА КОРОЛЕВА. Гей, Оле Лукойє! Ти де?

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Я тут! Хто кличе мене?

ТРОЛЬ. Вже діти сидять на місцях.

ВСІ РАЗОМ. Нам час починати

Ляльки розбирати.
Продовжити казку пора.
Парасолька хай крутиться,
Персонажі хай любляться,
Що далі чекає нас в казці,
Побачимо, діти, в розв'язці!

(Актори залишають сцену.

На даху з труби з'являються Пастушка і Принц-Сажотрус.
Пастушка подивилася навкруги і схопилася ручками за Принца-Сажотруса.)

ПАСТУШКА. Ой! Тримай мене міцніше! Боже мій, я ніколи не гадала, що світ такий величезний! Мені боязно! Мені дуже боязно, любий Сажотрусе! Тримай мене міцніше! Ні, ні, я не зможу... Я загину у цьому величезному світі!

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Заспокойся! Я не залишу тебе в біді!

ПАСТУШКА. Ні, ні! (Не може утримати сліз.) Я не переживу! Я не зможу!

Ах, якби я знову стояла на каміні... Я не заспокоюся доти, доки не повернуся. Я пішла за тобою світ за очі – тепер проведи мене назад, коли любиш...

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Любо Пастушко, подумай, що тебе чекає, коли ти повернешся. Пригадай старого Китайця, Козлонога котрий буде шукати привід, щоб помститися. А тут ми на волі. Поглянь навкруги – світ чудовий! ! в ньому нам знайдеться містечко.

ПАСТУШКА. Ні, ні! Не умовляй мене! Я хочу повернутися на старе місце...

Нумо, милесенький Сажотрусе, повернемося! (Почала цілувати Принца , і він не витримав.)

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Ну, що ж... Хай буде по твоєму. Я тебе спущу канатом по трубі, а потім спускаюся сам.

(І ось вони почали спускатися назад у кімнату.

В кімнаті все було тихо. Китаєць лежав долі на підлозі, а Козлоног злорадно посміхався і чекав повернення Пастушки.

І ось вона з Принцем-Сажотрусом з'явилися у каміна)

ПАСТУШКА.(Кинулася до Китайця) Ах, який жах! Старий Китаєць розбився на шматки... Спиною відлетіла, а голова закотилася у куток. Допоможіть, Сажотрусе, його зібрати... Я не можу, у мене не вистачить сил. Ах, я не переживу цього! Я в усьому винна!

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Не плач, любо Пастушко. Його можна
полагодити...Його можна чудово полагодити.

ПАСТУШКА. Хто ж це може зробити?

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Наш приятель – Оле Лукойє. (Звертаючись до Оле
Лукойє) Адже так? Ви його полагодите?

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Звичайно! Спину йому приклеїмо. А у потилицю вставимо
кілок. Ось так... Зараз голова буде триматися. Тільки він
вже ніколи не зможе хитати нею. (Становить Китайця на
камін)

ПРИНЦ-САЖОТРУС. Бач, він зовсім як новий І ще зможе заподіяти вам
шкоду.

ПАСТУШКА. Ви так гадаєте? Поставте мене теж на камін. Туди, де я
стояла. Мені самій важко це зробити. Я так втомилася!

(Оле Лукойє ставить Пастушку на старе місце.)

Дякую! А ти, Сажотресе? Чого ж ти? Чому не йдеш сюди?
Підніміть його теж і поставте поруч зі мною.

ПРИНЦ. Ні, я, мабуть, вже не зможу стояти поруч з тобою.

ПАСТУШКА. Чому? Шкода... Мені буде сумно без тебе.

ПРИНЦ. Нічого. Це мине, дуже швидко мине... І ти будеш товаришувати з
Козлоногом і Старим Китайцем. А, можливо, і підеш за одного з
них заміж.

ПАСТУШКА. Можливо...

ПРИНЦ. Прощавай!

ПАСТУШКА. Ну, що ж , прощавай!

(І Принц пішов геть з цієї кімнати , а йому вслід реготав Троль.)

ТРОЛЬ. Ха-ха-ха!

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Ось так, на жаль, закінчилася друга історія про кохання!

СНІЖНА КОРОЛЕВА. (З'являючись) І в друге ви програли, Оле! Мабуть, все ж таки вам прийдеться піти з нашої казки назавжди!

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Але попереду у нас ще одна історія. Покажемо її нашим маленьким друзям.

СНІЖНА КОРОЛЕВА. Ну-ну, побачимо, чия переможе.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Не сумуйте, Принце! Ця любов не витримала іспиту. Проте ще не все втрачено... Ще є надія...

ПРИНЦ. Мені здається, що я назавжди залишуся самотнім, бідним Принцом без своєї Принцеси.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Я вас зараз перетворю на Олов'яного Солдатика.

ТРОЛЬ. (Несподівано з'являючись) Пам'ятайте, що і в цій казці є Троль. І грає чималу роль.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Я знаю, що без ваших злих витівок не знайдеш ні одної казки. Ну, що ж, побачимо, чим скінчиться ця історія. Зараз ми знімемо з каміна Пастушку. Вона вже показала, на що здатна її любов і вірність... (Знімає з каміна Пастушку) і поставимо на її місце Балеринку. Це тендітне створіння зроблено з тонкого паперу. І, безумовно, місце знайшлося негіднику Троллю. Але ми його заховаємо у шкатулочку з секретом.

(Встановлює шкатулочку з Тролем на ширму.)

А сюди ми поставимо тебе, Принц, будеш Олов'яним Солдатиком.

(Становить Солдатика поруч з Балеринкою.)

СОЛДАТИК. (у бік) Ну що за очарування ця Балеринка! От би мені таку жінку! (До неї) Добрий день, прекрасна Балеринко!

БАЛЕРИНКА. Добрий день!

СОЛДАТИК. У вас теж одна нога?

БАЛЕРИНКА. Це я так стою. А можу й так. (Робить па танцю) І так... (Знову па.) І так. (Ще одне па) А ви були на війні?

СОЛДАТИК. Ні, не встиг.

БАЛЕРИНКА. Тоді чому у вас одна нога?

СОЛДАТИК. А-а-а... Це... не вистачило олова. Нас двадцять п'ять. Мене виливали останнім із старої олов'яної ложки... І ось... Я вийшов таким. Але це нічого... На одній ніжці навіть краще. Дивіться. (Підстрибує.)

БАЛЕРИНКА. Як ви гадаєте, мені можна з вами дружити?

СОЛДАТИК. Чому б і ні! Солдату дружба дорога! Тільки...

БАЛЕРИНКА. Що?

СОЛДАТИК. Ви живете в такому замку... А мені вас навіть запросити нікуди.

БАЛЕРИНКА. Це не мій замок... Я тут тільки стою. Я – Балеринка.

СОЛДАТИК. Тоді інша справа.

(З скриньки вистрибує Троль.)

ТРОЛЬ. Хо-хо-хо!

БАЛЕРИНКА. Ой!

ТРОЛЬ. Хо-хо-хо!

БАЛЕРИНКА. Ви завжди мене лякаєте.

ТРОЛЬ. Не смій дружити з цим солдатом!

БАЛЕРИНКА. Чому ви так говорите?

ТРОЛЬ. Я не хочу!

БАЛЕРИНКА. Хм...Таке!

СОЛДАТИК. Хто це?

БАЛЕРИНКА. Троль. Такий собі старенький чаклун. Він недобрий і завжди мене лякає.

ТРОЛЬ. Неправда! Неправда! Просто я з'являюсь раптово , і тому мене лякаються.

БАЛЕРИНКА. І не тільки через це... Ви завжди смієтесь недобре...

ТРОЛЬ. Тому . що я веселий!
Мені так радісно завжди
Робити зло і згубу,
З чужого лиха та біди
Сміятись дуже люблю!

БАЛЕРИНКА. Ви злий!

СОЛДАТИК. Так ось який ти, Троль!

ТРОЛЬ. Ой! Ой! Люблю сміятися я з лиха та біди!

СОЛДАТИК. Ні, Троле! Сміятися з неї більше не будеш!

ТРОЛЬ. Буду! Буду!

СОЛДАТИК. А це ми побачимо...

ТРОЛЬ. Не лякай. Забирайся геть звідсіля! І знай, що зі мною жарти кепські.
Я – Троль!

СОЛДАТИК. Будь ти ким завгодно, а ображати її не дозволю! ...

(Зачинив скриньку)

БАЛЕРИНКА. Ой, як ви з ним розмовляєте... А всі його бояться.

СОЛДАТИК. Ну й дарма!

ТРОЛЬ. (Знову вистрибує) Ви мене ще...

(Солдат знову зачиняє скриньку.)

СОЛДАТИК. Замовкни!

БАЛЕРИНКА. Ха-ха! З вами весело й зовсім не страшно. Я хочу вас
поцілувати. Можна?

СОЛДАТИК. Мене ще ніхто не цілував...

(Вистрибує Троль.)

ТРОЛЬ. Не смій його цілувати!

(Солдатик зачинив скриньку.)

ТРОЛЬ. (Знову вистрибує) Не смій його!...

(Солдатик зачиняє скриньку)

ТРОЛЬ. (Та ж гра) Не смій...

(Солдатик перекидає скриньку догори дном.
З неї долинає вереск, вона підстрибує на місці.
Балеринка підходить до Солдатика і цілує його.
Навкруги все зникло.
Тільки він і вона вихоплені з темряви променем світла.
Народилася музика, прозора і ніжна. Це була одна мить.)

БАЛЕРИНКА. Як добре!

СОЛДАТИК. Ага!

БАЛЕРИНКА. Ви будете зі мною завжди?

СОЛДАТИК. Солдат не знає, де він буде завтра. Покличе сурма – і солдат у похід.

БАЛЕРИНКА. Я завжди чекатиму вас.

(Несподівано учинилася буря, відчинилося вікно,
і Троль (у живому плані), видаючи буран,
схопив Солдатика і жбурнув його на вулицю.

ТРОЛЬ. Ха-ха-ха!

(Буря не зачепила Балеринки, вона так і залишилася стояти, гірко плачучи.)

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Помстився все ж таки злий Троль. Багато лиха зазнав Солдатик. Впав він на бруківку, почав накрапати дощ, утворилися калюжі. Хлопчаки зробили з паперу човника, посадили в нього Солдатика і...він поплив...

(Олє Лукойє за допомогою плаща й парасольки зображає то воду, то вітер. Плащ у нього стає ширмою, звідкіля з'являється то човник, то щур і. безумовно, Солдатик.

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Зустрівся йому в дорозі страшний величезний Щур.

СОЛДАТИ. А це що за чудовисько?

ЩУР. Полегше, Солдатику! Я старий, бувалий Щур. І зустріч зі мною не обіцяє добра.

СОЛДАТИК. Не лякай! Я не боюсь тебе , старий Щуре! (І заспівав)

Із тих я Солдат, Що чорт нам не брат.,
Девіз наш аж надто простий.
Без страху –вперед,
Ні кроку назад,
В бою непохитно стій!

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Злякався старий Щур...Утік, але встиг прогризти човника. В човник почала набувати вода.

СОЛДАТИК. Проте, куди мене несе!?! У човнику вода! Мені ж треба в інший бік. Там чекає на мене Балеринка. Я повинен її врятувати від злого Троля.

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Проте човник з нашим Солдатиком пішов на дно... І в ту мить його проковтнула величезна Щука.

В житті буває всяке, всяке, всяке,
З кожним радість або горе,
Як в бурхливім синім морі
Несподіванки лихі трапляються.
І у казці знайдеш всяке, всяке, всяке,
Ми вам скажемо відверто,
Хоч казкар мовчить уперто,
Іспити великі зустрічаються.

Тільки здавна, здавна, здавна так ведеться,
Хто в житті живе відвагою,
Хто не схибить перед правдою,
Перемоги той будь-що доб'ється!

І так приключилося, що Щуку впіймали і понесли на базар, продали, звідти вона потрапила на кухню, тут її розрізали, витягли Солдатика і понесли його в кімнату, і поставили поруч з Балеринкою.

(Оле Лукойє ставить Солдатика на камін.

Балеринка й Солдтик мовчки дивляться одне на одного.

Вони раді зустрічі. Знову звучить музика.

Балеринка дивиться на Солдатика з гордістю і любов'ю.

БАЛЕРИНКА. Ви знову зі мною. Як хороше! Я вже не сподівалася, що побачу вас.

ТРОЛЬ. (Вискакуючи зі скриньки) Хо-хо-хо! Повернувся! Стривай же!...

СОЛДАТИК. Іди геть!

(Солдатик зачиняє скриньку і стає на її віко.

Але раптом з силою, немов би корок шампанського,
відлітає віко скриньки, і Солдатик летить у палаючий камін.)

БАЛЕРИНКА. Ах!

ТРОЛЬ. Ха-ха-ха!

(Під поривом вітру, Балеринка, немов сільфіда,
летить у палаючий камін до свого Солдатика.

Вибігають на авансцену перед ширмою Троль і Сніжна Королева.)

ТРОЛЬ. Куди ти?

БАЛЕРИНКА. Туди... (Показує на камін) До нього!

СНІЖНА КОРОЛЕВА. Я погашу твої поривання! Ти будеш холодною...

БАЛЕРИНКА. Ні! Я буду з ним!

(І Балеринка зникає у палаючому каміні.)

ОЛЄ ЛУКОЙЄ. Ви нічого не змогли зробити, Троль і Сніжна Королева! Ви не змогли погасити її любов... Ви програли! Зникніть з доброї казки. Ви навіть не змогли уявити, що буває таке.

ТРОЛЬ і СНІГОВА КОРОЛЕВА (Разом) На цей раз твоя перемога... але...

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. Перемогла справжня любов!

(Актори знімають костюми і співають, прощаючись з глядачем)

Мудру ми казку тобі показали,
Тобі показали, тобі показали,
Є в ній і радість, і крапля печалі,
Та не сумуйте більше про неї,
Більше про неї, більше про неї.
Ніч швидко лине, і прийде світанок,
Яскравий світанок, яскравий світанок.
Сонце гаряче землю розкрасить
У фарби яскраві, у фарби яскраві.
Теплі ті фарби серце зігріють.
Зробляться душі щедріші, добріші,
Щедрість і радість увійдуть у дім.
І затишно стане, і затишно стане,
І затишно стане, і радісно всім!

ЗАВІСА